

PARLAMENT DE CATALUNYA

Carme Forcadell i Lluís

Presidenta

Inauguració de l'exposició «Lluís Companys, 1882-1940, president del Parlament, president de Catalunya»

Palau del Parlament, 17 de novembre de 2015

Senyores i senyors,

Com a presidenta del Parlament, els dono la benvinguda a aquest acte, amb el qual inaugurarem oficialment l'exposició «Lluís Companys, 1882-1940, president del Parlament, president de Catalunya».

Es tracta d'un petit homenatge, una humil contribució a la memòria de qui va ser el primer president d'aquesta cambra, i posteriorment president de la Generalitat de Catalunya.

Seguint l'ordre previst, cedeixo la paraula a:

Sr. Pere Sol, director d'Estudis Parlamentaris i actual secretari general en funcions del Parlament de Catalunya.

Dr. Arnau González i Vilalta, professor del Departament d'Història Moderna i Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona, que pronunciarà la conferència «Lluís Companys o el drama de la modernitat catalana».

Gràcies per la seva intervenció. Em permetran que afegixi algunes breus reflexions al que ens ha exposat el doctor Arnau González.

La primera és que fa setanta-cinc anys, amb l'afusellament del president Companys, el franquisme no pretenia matar només una persona. Amb Companys, volien assassinar tot el que ell representava, volien posar fi a les institucions catalanes, ofegar per sempre l'anhel de llibertat de Catalunya.

Com va escriure l'extremeny Fernando Valera, que va ser cap del Govern republicà a l'exili: «Digámoslo claro: lo han asesinado por catalán. El odio del vencedor hubiera querido fusilar en su persona a Cataluña entera.» Volien posar fi a la voluntat

PARLAMENT DE CATALUNYA

Carme Forcadell i Lluís

Presidenta

d'autogovern del poble català. I setanta-cinc anys després, som aquí. Amb els anhels de llibertat i la voluntat d'autogovern més vius que mai.

Lamentablement, setanta-cinc anys després, i amb gairebé quaranta anys de democràcia, l'Estat espanyol no ha anul·lat el judici a Companys, tot i les peticions trameses des de les institucions i des de la societat civil catalana. Només ho han fet per la porta del darrere, argumentant que amb la llei de la memòria històrica, la sentència ja va ser expulsada de l'ordenament jurídic. I que per tant no calia l'anul·lació del judici.

S'ha demanat també als governs espanyols que condemnin el consell de guerra i l'assassinat del president, que demanin perdó, com ho van fer, per exemple, els governs democràtics alemanys i japonesos pels crims de la Segona Guerra Mundial. No ho han fet. Tampoc no han complert de forma lleial amb el retorn dels documents que retenien a l'Arxiu de Salamanca.

I ara la memòria del nostre país té una altra exigència, que la Comissió de la Dignitat va posar sobre la taula i que el Govern català ha recollit, tot instant el Govern espanyol. Es tracta del retorn a la Generalitat de la documentació que la policia nazi va requisar a París, i que actualment és a l'Arxiu General Militar d'Àvila. Són greuges a la nostra història, a la nostra memòria, a la justícia, que esperem que es dignin a reparar.

I una darrera reflexió. El president Companys, amb el seu afusellament, va esdevenir un mite, un símbol de llibertat de tot un país. També va encarnar la unió de la Catalunya social i la nacional, el lligam entre l'avenç social i l'avenç en l'autogovern de Catalunya. La força del que representa històricament ha deixat sovint en segon terme la seva pròpia trajectòria, la persona darrere el mite.

Però com bé ens recorden el doctor Arnau González i altres historiadors del país, fou un president humà, amb les seves contradiccions, amb virtuts i defectes, amb encerts i errors en la seva acció política. Vull aprofitar per fer un reconeixement a la tasca dels historiadors i per destacar la importància del seu treball. Especialment en el moment actual, en què és inevitable observar esdeveniments que de vegades recorden moments de l'etapa republicana.

És fàcil caure en la temptació de caricaturitzar o simplificar alguns fets, algunes decisions que va prendre, per exemple, el president Companys. I encara és més senzill fer-ne una comparació superficial i interessada amb l'actualitat. És, doncs, molt important tenir veritable coneixement d'aquells episodis. De per què es van prendre unes o altres decisions. Dels condicionants amb què es va trobar.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Carme Forcadell i Lluís

Presidenta

Només coneixent realment la història, podrem aprendre d'ella, evitar errors i emular encerts. Sense un coneixement real de la història, apel·lar-hi només ens portaria a enganyar-nos a nosaltres mateixos. Conèixer el passat ens ajuda a entendre la realitat present. Si l'estudiem amb més detall, amb més detall podrem entendre el present. I disposarem de més elements, de més coneixement, de més recursos, per enfrontar-nos als reptes de present i de futur que té el nostre país. Que són molts.

Els animo, doncs, a conèixer la història, a llegir les obres del doctor Arnau González i a visitar l'exposició «Lluís Companys, 1882-1940, president del Parlament, president de Catalunya».

Moltes gràcies per la seva atenció.